

RENAȘTEREA

„Că de vreme ce lumea prin înțelepciunea ei n'a cunoscut pe Dumnezeu, bine a voit Dumnezeu să mântuiască pe cei ce cred prin nebunia propoveduirii“.

I Cor. 1, 21.

Organul Episcopiei ortodoxe române a Vadului, Feleacului și Clujului

Redactor: Prot. A. FAUR

Redacția și Administrația:
Cluj, Piața Malinovski Nr. 18.

LA PROPOVEDUIRE

— Conferința protopopească dela Luduș și târnosirea bisericii din Așintș —

Marile transformări sociale pun biserica în fața atâtor noi probleme pe care trebuie să le rezolve cât mai bine, cât mai neîntârziat. Biserica creștină în general și cea ortodoxă în special nu poate rămânea pasivă, denegându-și astfel unul dintre rosturile fundamentale ale existenței ei în lume. Și biserica înțelege acest imperativ al vremii, după măsura râvnei și înțelegerii conducătorilor ei.

Răspunzând acestei înalte chemări P. S. Sa Episcopul Nicolae al Clujului a luat importanța și obositoritatea hotărârii de a conduce personal toate conferințele protopopești de toamnă din întreaga eparhie, punând în discuție o serie de probleme de ordin misionar, luând contact direct cu toți preoții din Eparhie, învățând a cunoaște dela față la față toate nevoile misionarismului creștin și toate trebuințele sufletești ale poporului nostru credincios.

A treia conferință, din șirul celor 16, s'a ținut în ziua de 6 Septembrie în Luduș cu întreaga preoțimea din protopopiat.

În seara zilei de 5 Septembrie a. c. P. S. Sa însoțit de Prot. Prof. L. G. Munteanu, Preot C-tin Hașcău și diaconul Marin Dionisie a sosit la Luduș venind din Cluj. A fost întâmpinat cu calde urări de bun sosire, cu cântece și flori, cu sufletul plin de bucurie, de distinsul protopop R. Popa împreună cu întreg clerul tractual și de mult popor. Pentru orașelul de pe câmpie era prima descindere a înaltului ierarh după anii de izbeliște ai războiului, care au lăsat urme adânci prin partea locului. Sosirea P. S. Sale e socotită de toți ca un semn a promiei cerești că vâltoarea a trecut și de acum mijesc zorile unei vieți mai bune, mai liniștite.

La ora 18 în biserica protopopească, refăcută cu mari greutăți după stricăciunile războiului, plină de credincioși cu ochii îndreptați spre scaunul arhieresc, șase preoți săvârșesc slujba vecerniei. Un admirabil cor local dă răspunsurile. În cursul serviciului religios, conform programului conferinței, preotul *Alexandru Nicoară* ține prima meditație despre: „*Conștiința preoțească în fața sf. Taine a Mărturisirii*“. Tânărul preot cu glasul blând, plin de convingere, în cuvinte smulse parecă din adâncul inimii, arată cum trebuie să se apropie un preot de Taina Mărturisirii. După vecernie toți preoții se mărturisesc.

Înainte de cină P. S. Sa face cunoștință cu unii dintre preoți, pe cari încă personal nu i-a cunoscut, și timp de o oră se întreține prietenește cu toți, ascultând, cu părintească dragoste păsurile tuturor, pentru fiecare găsind un cuvânt de îm-

bărbătare, de îndrumare, de mulțămire.

La cina servită în casa protopopiatului, într'un cerc intim familiar, P. S. Sa ia cuvântul mulțumind Părintelui Protopop Romul Popa, în numele bisericii, pentru strădaniile depuse în cei 25 de ani de protopierat, asigurându-l pe D-sa și întreagă familia, de toată stima și dragostea ce i-o poartă, urându-i încă mulți ani de rodnică păstorie.

Emoționat de înalta distincție arhierescă P. C. Sa Prot. R. Popa în câteva cuvinte pline de modestie arată, că a înțeles să-și facă datoria față de Hristos și neamul său. Piedecile întâmpinate, desiluziile i-au fost răsplătite în deajuns prin bucuriile reușitei.

Sâmbătă în 6 Sept. la ora 8 s'a început Liturghia arhierescă. Deși zi de lucru, Ludușul e îmbrăcat în haină de sărbătoare. Cot la cot, tărâni și intelectualii se înfrățesc în rugăciunea ce se înalță lui Dumnezeu.

Pe când preoții de împărtășesc, pr. *Cornel Gog* din Așintș ține a doua meditație despre: „*Sf. Cuminectură*“. Ideia fundamentală, este jertfa Mântuitorului pentru izbăvirea omului din păcate și robia satanei, împăcându-l cu Dumnezeu, redându-i posibilitatea fericirii pierdute.

La sfârșitul sf. Liturghii P. S. Sa ia cuvântul. E singura ocazie de a vorbi poporului credincios din Luduș. În predică arată bucuria pe care o simte venind în mijlocul clerului și poporului din protopopiat. E bucuria păstorului de suflete, care viața și-o pune pentru fiii săi, bucuria revederii după patru ani de zile, în cari prin atâtea încercări au trecut și unii și alții.

Conferința protopopească dela Luduș

La ora 11, în Școala Primară, P. S. S. deschide Conferința protopopească. Prot. Romul Popa în câteva cuvinte exprimă bucuria preoțimei tractuale de a avea pe P. S. Sa în mijlocul lor cu acest prilej, fapt care trebuie înregistrat pentru prima oară în biserica noastră.

Se dă cuvântul Pr. *Simeon Vasinca*, care citește referatul despre: „*Hristos în centrul vieții preoțești*“.

Prin discuții la cari iau parte câțiva alți preoți, încheind P. S. Sa, cristalizează următoarele concluzii: Preotul, ca trimis al lui Hristos în mijlocul poporului, pe cât îi permit puterile omenești, ajutat și de harul divin, trebuie să urmeze Mântuitorului. Viața lui e plină de lumină și fapte pilduitoare. Activitatea lui neobosită luminează așezată în feșnic, cetate pe vârf de munte.

Al doilea referat îl face Pr. *D. Biji*, despre: „*Prilejuri pentru activitatea duhovnicească a preotului în parohie*“.

În discuții se stabilește cadrul problemei. Se completează multiplele prilejuri în cari preotul își poate desăvârși activitatea duhovnicească, prilejuri date de diferite întâmplări în viața personală a credincioșilor. Centrul rămâne, fără îndoială, scaunul mărturisirii.

A treia problemă o dezvoltă Pr. *Gh. Stan*, despre: „*Piedecile întâmpinate în lucrarea de catehizare a elevilor de școală și a tineretului adult*“.

În discuții se disting două categorii de piedici. Prima de ordin personal: pregătirea și stăruința preotului catehet; a doua de ordin extern ca: lipsurile de material didactic intuitiv, absența copiilor. Se stabilesc remediile pentru înlăturarea piedecilor dela caz la caz.

Ultima temă o referă Pr. *V. Samoilă*, despre: „*Metoda de luptă împotriva sectelor*“. Câțiva preoți având o experiență pe teren în această problemă, aduc date importante în discuție. Se precizează, în concluzie, că prima acțiune este stăvilirea trecerilor la sectari prin întărirea credinței în adevărurile doctrinale ale bisericii și eliminarea tuturor cauzelor de ordin extern cari în cele mai multe cazuri determină trecerile. Abia pe planul al doilea se pune ofensiva pentru recăștigarea celor rătăciți.

Cu întreruperi de o oră în timpul mesei, conferința se prelungește până la ora 19.

Sfințirea bisericii din Așintș

În ziua de 7 Sept. la ora 8 a. m. plecarea spre Așintș. Trebuie menționat spiritul de jertfelnicie al comerciantului *Păcurariu din Luduș*, care a pus la dispoziție autobuzul, făcând trei curse pentru transportarea preoților, corului și multor credincioși din Luduș la Așintș. La fel adâncă înțelegere a îng. care a pus la dispoziție trăsura sa pentru P. S. Sa Episcopul.

În Așintșul îmbrăcat în haine de sărbătoare P. Sf. Sa e primit de flăcăii satului călări, de popor mult adunat din împrejurimi, de autoritățile locale, de preotul C. Gog. Urărilor de bine P. S. Sa le răspunde cu mulțămiri, laude și binecuvântări.

Serviciul târnosirii bisericii se începe la ora 9. E plin de fast și urmărit de mii de credincioși. În predică de încheiere P. S. Sa stăruie asupra dragostei față de biserică strămoșească, credinței în Hristos și în vătătura Lui, bunuri cari singure sunt în măsură să clădească lăcașuri de închinăciune, razem pentru toți și în bine și în rău. Noua biserică este o dovadă că aceste bunuri sufletești viază din plin în parohia Așintș. Mulțumește apoi tuturor că i-au dat acest prilej de bucurie, indemnându-i

ca și pe viitor să stăruie în virtuțile cari totdeauna au împodobit viața românului, făcându-l tare în necazuri și cuminte în bucurii. Preotul *Cornel Gog* este distins cu brâu roșu.

După masă la ora 4 întorcerea în Luduș și plecarea spre Turda.

Sfințirea bisericii din Podeni

În dimineața zilei de 8 Sept. plecarea spre Podeni în tractul Turda. În acest drum P. S. Sa este însoțit de Prefectul jud. Turda, ridicând astfel nimbul prasniciului.

La ora 9 înaltul oaspe este întâmpinat de flăcăii din Podeni la marginea comunei, condus apoi până la intrarea în comună, unde îi urează bun sosire: notarul, primarul, directorul școlii primare și preotul unit. Tuturor le mulțumește P. S. Sa. La intrarea în biserică îl bineventează C. Prot. Aurel Gliga, înconjurat de toți preoții din tractul Turda și delegația preoților din Tractul Lupșei, în frunte cu pâr. protopop Vasile Loga.

Serviciul sfințirii începe la ora 9:30. Biserica veche complet refăcută de harnicul preot Victor Iacob, cu multe osteneți, având a înfrunta o seamă de aversuni locale, nu poate cuprinde mulțimea credincioșilor veniți de pretutindeni. Episcop n'a mai călcat niciodată în parohie.

În cursul Sf. Liturghii e hirotonit preot, diaconul *Viorel Todea* și întru diacon tinărul profesor *Traian Turanschi*.

După Liturghie, predica arhierescă. P. S. Sa pornește dela evanghelia zilei, vorbind despre prăznuirea Fecioarei Maria. Imaculata Fecioară prin viața ei curată, plină de credință și jertfelnicie se face cel mai vrednic chip de urmat pentru femeia creștină. P. S. Sa laudă străduințele Preotului *V. Iacob* și ale poporului din Podeni, iar drept dovadă a recunoștinței prin distincția de brâu roșu a preotului, distinge întreaga parohie.

Conferința preoților din tractul Turda și Lupșa.

După masă la ora 5 Vecernia, unde conform programului Pr. C. *David* rostește meditația „*Despre mărturisire*“. Este un exemplu de meditație bine studiată și bine simțită. Preoții se mărturisesc. La ora 6 P. S. Sa Episcopul deschide prima ședință a Conferinței protopopești a tracturilor Turda și Lupșa. P. C. Sa Prot. A. Gliga mulțamește P. S. Sale că s'a ostenit venind să conducă personal conferința protopopească.

Pr. *V. Stanciu* citește referatul: „*Hristos în centrul vieții preoțești*“. La discuții completează acest referat coreferenții Pr. *Herdea* și *Roșu* reprezentând și tractul Lupșa. Concluziile, aceleași ca și în conferința dela Luduș: „preotul în viața sa personală și activitatea pastorală“ să aibă înaintea ochilor permanent chipul Mântuitorului. Ședința se încheie la ora 7:30.

Marți în 9 Sept. la ora 8 Litur-

ghie arhierescă, meditația Pr. Radu, împărtășirea preoților și a multor credincioși. La ora 10 se începe a doua ședință a conferinței protopopiești. Se citește referatul „Prilejuri pentru activitatea duhovnicească a preotului în parohie” de către Pr. Ioaniciu. Coreferenții Pr. Herdea și Purdea îl completează adăugând observările personale. Concluzia: delacaz la caz preotul trebuie să prindă orice moment favorabil pentru a se apropia sufletește de fiecare credincios al său, fie prilejuri de bucurie, fie de întristări familiare.

Al doilea referat despre: „Piedeci întâmpinate în lucrarea de catehizarea elevilor de școală și a tineretului adult” făcut de Pr. Cojocneanu, insistă mai mult asupra metodei de predat religia în școala primară. E amplificat cu observările coreferenților Pr. V. Fodoreanu și Pr. Absolon Todea.

În fine al treilea referat e făcut de Pr. Gh. Giurgiu cu completări din partea coreferenților Pr. Gh. Onițiu, Pr. Voica. Se constată că pericoul sectelor în cele două protopopiate este mai mic decât la Luduș, se stabilesc însă aceleași metode de lucru. Conferința se închide la ora 13 și jumătate.

După masă la ora 2:30 P. S. Sa împreună cu toți preoții părăsește comuna Podeni însoțit de regretele credincioșilor.

În acest drum misionar bun lucru s'a făcut pentru întărirea credinței și îndrumarea preoților în ogorul cel nou al vieții parohiale de azi. P. S. Sa s'a întors cu bucuria cimentării legăturilor sufletești față de poporul credincios și preoților din trei protopopiate.

Prof. L. G. Munteanu

Aducerea icoanei Maicii Domnului dela Durău la Turda

Acum, când poporul românesc era preocupat de cea mai importantă lucrare de prefacere economică, acum, când tot neamul suferă încă de criza îngropării unei lumi vechi și lucrând pentru renașterea unei lumi economice noi, preocupări, cari erau aproape gata să neglijeze, măcar vremelnic, orice simțământ spiritual înalt, codrii străbuni ai Moldovei, azilul reeducării noastre sufletești de multe veacuri, ne-au trimis suflul lor răcoritor cu adieri de iubire creștinească și cu miresme de brad.

Fermecătoarea imagine în argint și ulei a Maicii Domnului, donată de Mănăstirea Durău, catedralei ortodoxe română din Turda este bucuria acestor rânduri.

Și a fost petrecută aceasta splendidă icoană la 8 Septembrie, ziua Nașterii Maicii Domnului, anul 1947, dela Mănăstire, pe lungul drum de cca. 250 kilometri până la Turda, de către credincioșii turdeni, ajutați de 4 cuviosoșii ieromonahi și monahi, și de frați creștini din popor, parte din Toplița română, parte din Turda.

La sosirea în Durău era un timp ploios și rece, care răceală supăra și pe cei mai rezistenți. Omul, a cărui fire balansează ușor, în cazuri de acestea nu bucuroș pleacă cu căruța la drum. Îndoiala și pofta de renunțare se vedeau pe fețele tuturor, dar Maica Domnului începuse minunile talmăcite de fratele Gherasie Coșcarul, donatorul icoanei: „Nu disperați, cât ce plecăm la drum cu „Sfânta”, se face vreme bună”. Și minune! Din ziua aceea ploai a încetat, iar convoiul cu „Sfânta”, a pornit prin Tulgheș, unde a poposit o noapte, apoi calea a dus prin satul Corbu, unde credincioșii au eșit întru întâmpinare și sărutare, de aici pe drumul șerpuint prin alți codri de brad, peste munți și văi, trecând prin Borsec, cortegiul cu căruțele se îndreaptă spre Toplița. Iată-ne ajunși pe la mormintele eroilor, iar când soarele-și trimitea printre crengile brazilor ultimul salut de ziua aceea, un freamăt de codru parcă ne vestește ceva neobișnuit: contururi de cântări religioase ne ating auzul și melodia se deslușește tot mai mult. Atunci, năvălesc dela munte la vale

căciulile de piele de oaie și cămășile albe ca zăpada, împodobite cu toată arta bunului gust în urale de bucurie nevinovată, cuprind ca într'un braț de dragoste comună, imaginea Sfinței Fecioare așezată pe o căruță. Călugării mișcați, cântă și binecuvântă, poporul îngenuncha, însoțitorii citesc tremurând de emoție și lăcrămând, lozincile religioase de pe cele trei porți triumfale, succedate la câte 100 metri pe valea crângului de intrare în Toplița, lungă de câțiva kilometri.

Aici, Sfânta a fost adăpostită și priveghiată în biserică timp de două zile, apoi adusă cu paradă și mai înălțătoare de suflete, până în satul Opișani, fiind iarăși adăpostită și priveghiată în biserică.

Din Opișani (3 km. de Turda), a doua zi la 14 Septembrie, s'a organizat intrarea triumfală în orașul Turda. Cortegiul în frunte cu călăreți români, îmbrăcați în port de sat, cu caii împodobiți, cu carele încărcate de flori și fete în costume naționale, cu fanfara lucrătorilor, cu un pluton al mândrei armate române, autoritățile civile și massă imensă de popor, înconjurând Sfânta în carul împodobit cu flori, tras de șapte perechi de boi, a fost primită la intrarea în oraș de Dl. Subprimar al Municipiului Turda, cu o cuvântare de binevenire și cu participarea evlaviei unite a toată suflarea turdenilor cari așteptau. De aici au mers împreună la catedrală, unde s'a oficiat sfânta slujbă. S'au rostit predici, iar publicul unit în gânduri și simțiri fără deosebire de confesiune creștină, a fost răpit de a doua minune a Precestei, căci s'au unit sufletește cel puțin pe câteva ore, pentru dragostea aceea, care a fost aleasă pentru materializarea pământească a Mântuitorului!

Din punct de vedere artistic, splendidă icoană mulțumește și împacă cele mai pretențioase cerințe de înalt gust. Stilul bizantin convenționalist al părților pictate, este de astă dată înlocuit cu cele mai drăgălașe linii, nuanțe de lumini și jocuri de umbre, de o îndemănare deosebită, a căror perfectă armonie, farmecă în fața privitorilor revelația marelui artist al divinei imagini.

În catedrala din Turda, icoana este așezată într'un prea frumos stativ de lemn, cu postament și coroană, confecționat de Dnii Prof. C. Repede și E. Costin din Turda, pe cheltuiala Filialei Societății Naționale Ortodoxe a Femeilor Române. Stativul este sculptat cu frunze decorative foarte bine potrivite icoanei, încât executarea artistică a acestuia este demnă de subliniat, el scoțând în

evidență și mai mult valoarea elementului central.

Ziua întregă nedespărțiți au rămas admiratorii plini de evlavie, cari la sfânta slujbă au umplut biserica, fără a mai considera, că soartea mașteră i-a administrat pe altă cărare de credință, căci:

„Cu noi este Dumnezeu,
Înțelegeți oameni și vă plecați,
Căci cu noi este Dumnezeu!”

Tlucra Petru

Pelerinajul dela Mănăstirea „Isvorul” din comuna Poșaga de jos — Turda

În August se serbează an de an hramul Mănăstirii „Isvorul” din Valea Poșagii. Cu această ocazie s'a ținut și conferința de toamnă a preoților din Protopopiatul Lupșei.

Seara s'a făcut vecernia obișnuită la biserica din comuna Poșaga de jos, de către C. Pr. Alex. Rușdea din loc și Ioan Voica din Lunca.

Înainte încă de răsăritul soarelui, bărbați femei și copii se îndreptau grăbiți spre locul de reculegere sufletească. Drumul comunal ce duce spre mănăstire era neîncăpător de mulțimea credincioșilor ce veneau din satele vecine și chiar din depărtări mai mari. Costumele lor de sărbătoare străluceau în bătaia razelor solare ca niște oglinzi presărate de-a lungul drumului. Nu știai ce să admiri mai mult costumajia brodată cu multă miticolozitate sau mulțimea de popor. Desigur că adevăratul creștin admira pe cea din urmă, văzând că lumea se întoarce pe calea cea adevărată, se întoarce spre un focar de lumină creștină, după greutățile cari au trecut peste noi; un războiu pierdut înainte de al începe și doi ani de secetă. Lumea se întoarce cu lacrimi fierbinți către acela ce poartă vremile, ca să se miostivească spre noi și să ne trimită ani mai bogați în de toate.

Mănăstirile și bisericile au fost pentru noi, acelea care ne-au păstrat unitatea ca neam și ne-au împărțit prin preoții și călugării lor primele cunoștințe despre minunata invenție a tiparului. Ele au fost primele școale cari ne-au luminat ochi, minți și ne-au îndreptat pașii spre culmile înșorite din zilele de azi.

Mănăstirea este așezată pe un covor verde de iarbă, fiind înconjurată de toate părțile de dealuri înalte și stânci; cu piscuri mărețe în care dalta vremii a săpat forme minunate. Mănăstirea, în ansablul acestora, pare un castel cu turla înalte cari din depărtare se confundau cu ale stâncilor din prejur.

După un drum de o oră și jumătate iată-ne ajunși la locul dorit.

Preoții sosiseră odată cu revărsatul zorilor. Aici, în mijlocul naturii, într'o colibă păstorească, P. C. Prot. Vasile Loga și-a ținut conferința de toamnă cu preoți din tractul Lupșei.

La conferință au luat parte următorii preoți ai tractului: P. C. Prot. Sing. Gherasim Bica, Starețul mănăstirii „Martirii Neamului” din Baia de Arieș și al schitului din Valea Poșagii; Bucur Laurențiu, Vidolm; Ioaniciu Ioan, Ocoliș; Ioan Voica, Lunca; Horia Istrate, Brăzești; Silviu Jina, Sartăș; Cojocneanu Ioan, Baia de Arieș; Cleopa Bârjovan, Sălcia-

Subpiatră; Alex. Rusdea, Poșaga de jos; Gh. Popovici, Poșaga-Orăști; V. Tiurluc, Muncel; Bârsan Emil, Geamăna; Ierhan Ioan, Mogoș; Iosif Cuteanu, Șașa Vința.

După terminarea conferinței, trei preoți au început să mărturisească, iar ceilalți au început serviciul divin, sf. maslu pentru cei bolnavi și Sfințirea apei la isvorul miraculos.

De notat este faptul că imediat după terminarea slujbei sfințirii apei, isvorul a apărut, spre mirarea credincioșilor, cu un debit de apă care n'a fost văzut de nimeni până acum. Apa la isbucnire a fost aruncată de o presiune internă până la înălțimea de un metru deasupra ulucului. Poporul la vederea acestei minuni alergau la isvor ca pe vremea Mântuitorului la lacul Vitezda.

La liturghie a vorbit poporul P. C. Prot. Sing. Bica Gherasim, despre: „Rostul Mănăstirilor”, după Sf. Maslu a vorbit poporul Dl. Prof. Dr. Chirilă Lazăr despre Mănăstirile din: Muntenia, Moldova și Transilvania”. Dl. conferențiar a fost mult aplaudat pentru frumoasa și interesanta conferință ce ne-a ținut.

Despre însemnătatea zilei de 15 August a vorbit P. C. Prot. Vasile Loga. În cuvinte alese și bine simțite ne-a arătat însemnătatea zilei de azi pentru creștinism.

După terminarea serviciilor religioase s'a luat o masă comună. Aici a luat cuvântul C. Pr. Alex. Rușdea C. S. a spus că din familia Rușdeștilor au păstorit această comună de peste două sute de ani, faptul acesta precum și dragostea de cariera preoțească la determinat să îmbrățișeze cariera de preot. În câteva cuvinte a arătat greutățile și truda cu care a luptat până ce a edificat mănăstirea aceasta.

După aceea a luat cuvântul Dl. Roșă Ioan, inv.-dir. D-Sa a făcut un mic istoric al mănăstirii și a arătat că actuala mănăstire este continuarea unei alte mănăstiri mai vechi ce a fost pe Valea Poșagii în secolul al XVI-lea, după cum se cunoaște prin documente. Tot aici la Poșaga a fost un protopopiat ort. în prima jumătate a secolului XVII-lea. (Se va face o comunicare documentată în această privință în curând).

A scos apoi în evidență activitatea rodnică a C. Pr. Alex. Rușdea, C. S. în curs de 10 ani a edificat o biserică în parohie și această mănăstire, care este unică până acum pe Valea Arieșului, precum și felul cum a știut C. S. să conducă turma care ia fost încredințată, de nu avem în comună nici un sectar, deși au

vizitat-o sectari în nenumărate rânduri.

Apoi D. Prof. Dr. Lazăr Chirilă, roagă pe C. Pr. să dea tot concursul pentru edificarea mănăstirii „Martirii Neamului” din Baia de Arieș. După cum C. Pr. Alex. Rușdea a fost în stare să ridice această mănăstire cu o mână de oameni, apoi noi, un protopopiat întreg, să nu fim în stare să edificăm mănăstirea dela Baia?!

La sfârșit s'a predat oficial mă-

năstirea de către consiliul parohial P. C. Protosinghel Bica Gherasim, din punct de vedere spiritual. P. C. S. a fost numit stareț al mănăstirii „Martirii neamului” și al mănăstirii „Isvorului” din Valea Poșăgii, potrivit ord. Min. Cultelor Nr. 34343/946.

După acest pelerinaj lumea s'a înapoiat la casele lor, mulțumită suflătește și reculeasă ca și câmpul după o ploaie binefăcătoare.

Ioan T. Roșca

CONFERINȚE RELIGIOASE

Conferința preoțimei din tractele Cluj și Huiedin la Gilău

Coborând în mijlocul poporului credincios și al fiilor săi duhovnicești Prea Sfințitul Episcop Nicolae, a adus mireasma mesianică și duhul călătorilor apostolice întărite de credința dătătoare de noi îndemnuri și nădejdi pentru păstori și păstoriți.

În ziua de 18 Sept. a. c., P. S. Sa Episcopul Nicolae, însoțit de Pr. I. Rușda rev. eparhial, diaconii: D. Marin și O. Vasiliu a plecat la drum spre Gilău.

Micul orașel dela poalele munților era îmbrăcat în sărbătoare, povazat cu simbolul neamului, iar sub poarta din cetină de brad, P. S. Sa este întâmpinat cu cuvântul de bun sosit de către conducătorii tractelor Cluj și Huiedin, prot. Fl. Mureșan și P. Pop, înconjurați de peste 50 preoți.

N'a lipsit a-și manifesta bucuria sosirii arhierului administrația locală prin Dl. Primpretor Crucin H. și reprezentantul org. politice prin Dl. N. Medrea. Biserica soră unită prin P. O. Dr. Pop V., s'a manifestat bucuria de a avea ocazia să bineveniteze sosirea Arhipăstorului bisericicii surori; iar Păr. reformat Némethy Al. a prezentat omagiul păstoriiților săi.

Directorul școlar înconjurat de drăgălașii școlari a întâmpinat cu cuvântul dragostei și buchetul imaculat de garoafe albe, semn al bucuriei.

Prea Sf. Sa răspunde tuturor prin cuvinte înțelepte și graiul blând al arhipăstorului, care simte bucuria duhovnicească de a se vedea înconjurat cu atâta dragoste de clerul și poporul venit întru întâmpinarea Sa.

În fața Capelei ortodoxe este întâmpinat de Parohul locului Păr. V. Pașca, cu un scurt raport despre starea parohiei, exprimând bucuria sa și a credincioșilor pentru înalta vizită arhierască.

P. S. Sa săvârșește sf. liturghie arhierască, hirotonind întru diacon pe Secretarul Academiei teologice Leon Bândilă.

Meditația înaintea împărășaniei preoțimei și credincioșilor o rostite-o Pr. A. Roșca-Buteni.

După înălțarea evlavioaselor rugăciuni întru pomenirea și veșnica odihnă a mucenicilor pentru credință și neam, P. S. Sa a împărășit cuvânt de învățătură, de bună conlucrare a tuturor lucrătorilor în via neamului, fiecare la locul unde este rânduit, prin pregătirea și meșteșugul său. Plugarul să lucreze pentru pâinea tuturor, muncitorul pentru îmbrăcăminte și uneltele lor, iar slujbașii spre binele acestora. Numai cultivând virtuțile creștine se va sălășlui armonia, pacea și buna învoire între oameni.

A ilustrat atât de majestos prin exemple, cum se poate armoniza lucrarea în soc. omenească, și cum se poate sălășlui buna înțelegere.

Poporul nostru și conducătorii lui sunt din aceeași tulpină, aceasta în urma suferințelor de secole și atâtor

vremi de izbeliște trecute peste el, știe să prețuiască libertatea, și nimeni nu îl poate acuza că ar fi atentat la libertatea altuia. La umbra Bisericii, la sânul acestei mame bune, mângăiat, a suportat cu mai multă ușurință toate greutățile, dar s'a oțelit în această răbdare. Dumnezeu a certat neamul dar nu l-a părăsit până în sfârșit, îndelunga răbdare i a fost răsplătită din nou cu unitatea neamului, s'o prețuim aceasta și mai mult în viitor.

După cuvântul de învățătură arhipăstorul stropește cu apă sfințită credincioșii cari se îndepărtează mulțumiți cu merindea sufletească primită atât de îmbelșugat prin graiul Său.

După o scurtă pauză se deschide în însăși biserica conferința preoțimei. La cuvântul Prot. Fl. Mureșan, exprimând bucuria clerului de a fi venit în mijlocul ucenicilor săi P. S. Sa pentru a îmbogăți cunoștințele fiilor săi duhovnicești.

În continuare ia cuvântul și Dl. Prof. univ. Pașca ca reprezentant al organizațiilor politice făcând un călduros apel clerului, pentru a da tot concursul la întărirea monedei stabilizate, citând și arătând cum și în trecutul neamului preotul a fost conducătorul poporului în toate marile lui aspirațiuni, jertfindu-se pentru cauza norodului. Și azi apreciază partidul rolul clerului în viața poporului român.

Prea Sfinția Sa, mulțumește clerului pentru asigurările date de a fi pe linia tradițională a organizației bisericicești strămoșești. Și Dlui Prof. Pașca pentru solia adusă și dorința de-a conlucra cu Biserica.

I. În continuare Pr. Gh. Lupșe-Cara, dezvoltă tema „Hristos în centrul vieții preoțești” într'o bogată expunere, dând ca pildă și exemplu de urmat de către preot pe însuși Mântuitorul Iisus Hristos.

Duhul bun în veacul de acum să fie sălășluit de preot și prin el în sufletul poporului, ferindu-l de diavolul care vânează sufletul oamenilor.

Pr. Nicoară A., Prot. Mureșan, Pr. Gal Roșescu, Mocanu, Costea, Cons. Rușdea iau parte la discuții, completând tema.

Prea Sf. Sa își exprimă convingerea că venind aici toți se vor întoarce la altarele lor cu cunoștințe înalte. Indică idealul înalt ce avem ca preoți, îngrijirea sufletului prin rugăciune, prin cetania Sfintei Scripturi. Să nu ajungem în judecări omeșești, pentru a nu fi judecați instituția ce reprezentăm. În orice împrejurare va ajunge preotul, să se poarte ca preot. Ca preot la Altar, ca preot în familia sa, ca preot la catedră, ca preot în societate, ca preot în orice împrejurare.

Credința în popor spre bucuria noastră este în creștere, dovadă că bisericile sunt tot mai mult cercetate, numărul pelerinilor la sfintele mănăstiri s'a mărit în raport cu trecutul. Credința a scăzut numai în sufletele sterpe a unor semidocți în ale minții și luminii sufletului lor. Aceștia sunt

în chipul veacului o excepție a tuturor veacurilor.

II. Pr. Sămărghișan-Mociu, referentul temei: „Prilejuri pentru activitatea duhovnicească a preotului în parohie”. C. Sa în dezvoltarea documentată a temei date, arată de ce trebuie să se ferească preotul în activitatea sa pastorală și ce trebuie să facă și cum să procedeze. La discuții au luat parte Pr. Bocanescu-Dângău, Pr. Curea-Cluj, Păr. Rev. Rușdea.

III. Pr. Fâșcu-Aghireș, referentul temei „Piedici întâmpinate în lucrarea de catehizare a elevilor de școală și a tineretului adult”. O lucrare real tratată, arătând piedicile în această latură de activitate ce întâmpină preotul. Lipsa manualelor, iar pentru remedierea acestei lipse, sugerează ca epitropiile să procure manualele cari se vor împrumuta elevilor, cari la finea anului să le restituie.

Lipsa de metodă în predare, care trebuie să și-o însușească preotul.

Preotul trebuie să fie model, punctuos, sincer, să nu devieze la lucruri lumești. Pentru înțuiție să folosească icoanele, cântarea, introducând tinerimea în cetirea crezului și apostolului în biserică.

Pr. Filip-Apahida, coreferentul, completează tema indicând și alte impedimente în calea catehizației, ca propaganda sectară, frecvența mică și propune colaborarea cântărețului pentru instruirea tinerimii în cântările bisericicești. Iar ce privește ținuta preotului în școală trebuie să fie ireproșabilă, cu îmbrăcăminte reglementară.

Complectări fac și Pr. Roșescu, Pr. Bucin, iar Pr. Rușdea stăruie asupra educației copiilor în familie, „cei 7 ani de acasă” sunt plămada tuturor însușirilor de receptivitate pentru toată viața. De aceea vizitele pastorale în familiile credincioșilor sunt de mare importanță.

Prea Sf. Sa îndeamnă pe C. preoți să se ocupe serios de educația religioasă morală a tineretului, ei sunt plămăditori sufletului credincios al neamului. Catihetel să pregătească lecția înainte, pentru ca lucrarea lui să fie cu bun folos. Criza de hârtie ne împiedică a pune la îndemâna catihetilor manualele necesare, dar Sf. Scriptură stă la îndemâna tuturor, manualul cel mai perfect în predarea inv. religioasă.

IV. Pr. A. Dejeu-Valea-Drăganului, referentul temei: „Metoda de luptă împotriva sectelor”. C. Sa după o documentată dezvoltare ajunge la concluziunile următoare: Preotul trebuie să fie inițiat în folosirea citatelor din Sf. Scriptură. Să contrabalanseze orice defecțiune dela început. Să-și întărească cuvântul prin

exemplul vieții lui. Să se ferească de scăderi, pe cari le folosesc sectarii în acțiunea lor distructivă de unitate a credinții și neamului. Să asocieze în acțiunea sa apostolatul laic, fără a forma un nou focar al răului.

Coreferentul Pr. Stănescu Someșul Rece, arată că isvodul sectelor, și atracția unor credincioși în mrejele sectare este cântarea și rugăciunile în comun. Cere să se reînvie duhul familiilor creștine.

Prea Sf. Sa Episcopul Nicolae arată din exemplele Sf. Scripturi că Iisus a fost bunătate, dar și aspru în contra păcatului. Și mai ales a folosit asprimea acolo unde blândețea și dragostea lui nemărginită nu a fost ascultată. Trebuie să ne folosim chiar de metoda folosită de Iisus, pentru curățirea grăului de neghină. Să folosim admirabilele dileme în care a pus Iisus pe farisei când îl ispiteau.

După epuizarea programului, Prot. P. Pop-Huedin aduce mulțumiri Prea Sf. Episcop, bunului arhipăstor pentru bucuria ce a prilejuit clerului, venind în mijlocul lor, aducând slova plină de înțelepciune și mireasmă duhovnicească, dătătoare de noi puteri de muncă pentru fiecare din noi.

Corul preoților a întonat „Pre Stăpânul...” mulțumiți sufletește de hrana duhovnicească primită.

P. S. Sa înconjurat de cler și conducătorii administrației și un mare număr de credincioși a participat la agapa ce s'a servit la peste 150 persoane în sala mare a Școlii de Brigadiri silvici. Aici asemeni n'a lipsit cuvântul de învățătură a P. S. Sale, arătând cum răbdarea de secole a poporului român, cum în această casă (viza castelul Contelui Barsay) românul nu putea intra, ci jos la poartă, parcă îl vezi, în umbra trecutului — cum își învârtă căciula în băta și așteaptă umilit porunca boierului.

Dumnezeu a răsplătit răbdarea neamului de secole, cu bucuria noastră de acum, noblețea de suflet a poporului nostru a rămas, iar nobilimea artificială s'a spulberat.

P. S. Sa își îndreaptă gândul către Stăpânul țării acesteia, către M. Sa Regele Mihai I, și în uralele tuturor cere binecuvântarea cerului asupra acțiunilor M. Sale.

Aduce mulțumiri gazdelor casei, Pr. Pașca și Dlui Ing. Director al Școlii și tuturor acelor cari l-au întâmpinat cu atâta dragoste.

După o zi plină de bucurii duhovnicești Prea Sfinția Sa s'a reîntors la reședință, urmând ca a doua zi să cerceteze și clerul din țara lui Coșbuc.

Pr. I. RUȘDEA

Factorii vii ai Neamului

Coroana biruinții neamului nostru s'a țesut în taină din firele de aur ale visului de veacuri și fiecare piatră scumpă s'a așezat pe această coroană, cu prețul celor mai înalte jertfe, în urma celor mai sfinte strădăni.

Dacă am ajuns să trăim astăzi între hotarele pe care strămoșii noștri cu lacrimi în ochi le-au dorit, aceasta se datorește în mare parte contribuțiilor bogate de vitejie, sănătate, cumintenie și înțelepciune cu care satele noastre au răspuns atunci când țara și vremurile au cerut.

Tot ce-a avut neamul nostru mai curat, mai viteaz, mai credincios și mai cuminte a sălășluit în mijlocul satelor noastre, a căror lumină, îndrumare și nădejde a fost Biserica și Școala.

Zidurile bisericilor bătrâne cunosc taine și adevăruri, pe cari dacă un glas de trâmbiță nevăzută le-ar vesti, ar incremeni înstrăinații de neam și lege precum și fiii cei șovăielnici ai Bisericii noastre.

Au tremurat între bisericile bătrâne rugi fierbinți, iar pe lespede rece, genunchii plecați într'un gând au cerut Domnului ocrotire.

Iar pereții școlii, câte mii de suflete n'au cuprins, din care au ieșit oameni luminați de-o netăgăduită valoare.

Este evident deci că piatra cea mai solidă pe care se vor rezerva coloanele edificiului neamului nostru sunt Biserica și Școala. Ele garantează respectul legii în bună armonie, ele garantează pacea și prosperitatea.

De-aici, prin urmare, reiese clar că preoții și învățătorii sunt cei dintâi exponenți ai culturii.

Ei conduc două instituții, cari deși par despărțite una de alta, în fond urmăresc același scop: de-a instrui și educa poporul pe calea binelui și adevărului.

Preoții și învățătorii sunt primii intelectuali ai satelor unde își trăiesc viața. Ei sunt în veșnic contact cu țărâimea, cu poporul, în slujba căruia își închină viața. De aceea se

și cere dela ei mai mult suflet întru îndeplinirea misiunilor înalte, iar opera lor culturală să fie vie.

Dar pe de-altă parte opera culturală, prin fixarea scopurilor și a situațiilor angajează la lucru activ pe preotul Bisericii și pe învățătorul dela școală.

De aceea ei trebuie să treacă peste toate considerentele și să deie dovadă și de acum înainte de jertfă în ceea ce privește luminarea neamului.

Pr. Ilie Donișă Bruju

CRONICA EVENIMENTELOR

INTERNE

In atenția Prea Cucernicilor Protopopi și Preoți

Episcopia noastră este într-o acută criză financiară. Casa ei este pur și simplu goală. De aceea invităm din nou, cu toată stăruința, pe P. C. Protopopi să încaseze dela parohii cel puțin câte 300—400 Lei ca acout la calendare sau la sidoxie și să trimită banii la Episcopie. **DAR ASTA S'O FACĂ IMEDIAT, căci altfel nu putem plăti tipografia, nu putem cumpăra hârtia și nu putem scoate calendarul, ceea ce ar însemna o mare pagubă și morală și materială. Mai mult: P. S. Sa ar trebui să-și întrerupă și drumurile misionare programate în legătură cu sfințirile de biserici și cu conferințele preoțești.**

CONSILIUL EPARHIAL

„Biletul la ordin agricol“. Biletul la ordin agricol, înființat printr-o lege votată zilele trecute de către Adunarea Deputaților, va da plugarilor posibilitatea să poată face împrumuturi de bani cu ușurință, să găsească cât mai repede sumele de care vor avea nevoie. Băncile populare și alte bănci controlate de Stat vor plăti numai decât sumele prevăzute în „biletul la ordin agricol“.

„Biletul la ordin agricol“ e un act pe care săteanul îl capătă chiar dela comuna în care locuiește: până și neștiutorii de carte îl pot cere fără cheltueli cu avocați și alte formalități de prisos. Notarul comunei îi pune stampila și îl înscrie într'un registru pe numele săteanului respectiv, iar pentru garanția celui împrumutat se adaugă la bilet o hârtie cu numele gospodarilor care girează, înscriindu-se și aceasta în registrul dela Primărie.

75 la sută reducere pe CFR. pentru săteni. La toate trenurile personale se află câte un vagon special pe care scrie: „Vagon pentru transportul alimentelor“. La acest vagon sătenii plătesc numai un sfert de preț.

EXTERNE

Admiterea României în O.N.U. Delegatul guvernului polonez a cerut reexaminarea cererilor de admitere în O.N.U. prezentate de România, Ungaria și Bulgaria. S'a solicitat convocarea unei ședințe speciale a Consiliului de securitate.

Acuzațiile dlui Manuilski. În ședința din 23 Sept. a adunării generale d. dr. Manuilski, reprezentantul Ucrainei a reînnoit acuzațiile că Statele Unite ațâță la războiu și încearcă să utilizeze O. N. U. pentru scopurile lor de dominație mondială.

Di Trygve Lie, secretarul general al organizației a cerut Marilor

Puteri să coopereze. Marile Puteri nu doresc războiu, dar se bănuiesc una pe alta. În legătură cu criticile aduse secretariatului d. Lie a spus că a fost ocupat cu 2000 chestiuni. Controversele dintre Marile Puteri au sporit munca secretariatului. D. Lie a constatat: Numai atunci când statele se vor dedica numai soluționării problemelor economice și sociale numai atunci omenirea va putea să binecuvinteze O. N. U. Oamenii nu doresc blocuri de puteri ci lucru și mâncare.

Adunarea a decis cu 29 voturi contra 11 (6 abțineri) ca un comitet special să examineze chestiunea Palestinei.

D. Vășinski s'a opus propunerii ca revizuirea tratatului de pace cu Italia să fie înscris pe agendă. Tratatul e uman și revine poporului italian să respecte clauzele lui. E regretabil că Statele Unite au sprijinit propunerea argentiniană.

D. Ewart ministrul de externe al Australiei a sprijinit trecerea pe agendă a revizuirii tratatului italian și a problemei coreene.

BISERICESȚI

Sfințiri de biserici și conferințe preoțești

In continuarea sfințirilor de Biserici și a conferințelor preoțești pe protopopiate, conferințe prezidate de P. S. Sa Episcopul Nicolae, anunțăm, spre orientare Cucernicilor noștri preoți următorul program al P. S. Sale:

1. Luni 29 Sept. Conferința preoților din protopopiatul Unguraș, în parohia Tâmașa.

2. Marți 7 Oct. Conferința preoților din protopopiatul Târgu-Mureș, în orașul de reședință a protopopiatului.

3. Miercuri 8 Oct. Conferința preoților din protopopiatul Reghin, într'una din parohiile din apropierea Reghinului.

Pentru înfăptuirile pastorale din trecut și pentru râvna ce o cheltuiește și azi în slujba Bisericii și a poporului credincios — pe Cucernicii preoți Cornel Gog, paroh al parohiei Ațintiș din protopopiatul Luduș, județul Turda și Victor Iacob, paroh al parohiei Podeni, protopopiatul Turzii, P. S. Sa Episcopul Nicolae i-a cinstit cu dreptul de a purta brâu roșu.

Pentru adunarea materialului necesar, P. C. Ieromonah Gherasim Bica, protosinghel, starețul Mănăstirii „Martirii Neamului“ dela

Baia de Arieș jud. Turda, se va deplasa în toate parohiile noastre din Munții Apuseni spre a arăta credincioșilor rostul adânc pe care Mănăstirea dela Baia de Arieș o va avea în viața

Neamului și a Bisericii noastre.

Să nu uităm că ajutându-l, consfințim cu un ceas mai de vreme un așezământ sfânt pentru viitorul nostru.

PARTEA OFICIALA

Nr. 5778/1947.

Circulară

către toate oficiile protopopești

Pentru buna distribuie a „Calendarului Creștinului de Lege Răsăriteană“ pe anul 1948, care este în curs de editare, C. Protopopi ne vor trimite, până la 15 Oct. 1947, veste de câte exemplare au nevoie în protopopiat, pe parohii.

Calendarul va fi gata în luna Noiembrie și va costa cam 50 lei exemplarul.

Lucrările de tipărire fiind foarte avansate, C. Protopopi vor încunoștința pe C. Preoți și prin ei poporul despre apariția calendarului nostru și vor face toate demersurile de lipsă pentru buna lui distribuie.

Calendarul nostru va oglindi viața Eparhiei, cuprinzând articole, sfaturi și cuvinte de învățătură pentru folosul tuturor și nu va trebui să lipsească din casa nici unui creștin.

Repetăm, până la 15 Oct., trebuie să avem sosite la centru date precise de numărul exemplarelor necesare pe protopopiat, pentru ca expediția să se facă cât mai bine.

Cluj, la 26 Sept. 1947.

NICOLAE

Episcop

C. Hașcău

secretar

Nr. 5562/1947.

Circulară

către toate oficiile parohiale și protopopești din Eparhie

Spre știre Vă comunicăm următoarea adresă trimisă nouă de Serviciul Silvic Județean Cluj:

„Nr. 120 11 Sept. 1947. Avem onoare a Vă transmite în original un extras din extras din legea 204/1947 inițiată de guvernul actual pentru salvarea de distrugere a pădurilor țării, prevede sancțiuni severe, iar Dl. Ministru al Domeniilor, cu ocazia vizitei Dsale la Cluj, ne-a asigurat, că în viitor nu se va mai acorda nici o amnestie silvică, astfel că trezirea populației la realitate va fi extrem de dureroasă. Pentru a preveni în viitor distrugerea pădurilor și pentruca populația să fie pusă la adăpost de urmările călcării noilor legiuri din necunoștința legii, este absolut necesar ca aceste legiuri să se bucure de o cât mai largă difuzare în lumea satelor, în care scop apelăm prin Dv. la prețiosul concurs al C. preoți, luminătorii și îndrumătorii satelor, rugându-Vă să binevoiiți a da dispozițiuni să îmbrățișeze cu tot sufletul problema salvării pădurilor, desfășurând o mare acțiune de luminare a țărănilor.

Director Ing. Insp. silvic: ss. Indescifrabil. Subdirector: ss. Indescifrabil“.

Cluj, din ședința Consiliului eparhial dela 17 Septembrie 1947.

p. Episcop:

Dr. Vasile Sava Prot. stavr. I. Rușdea
Vicar Episcopesc secretar eparhial

Nr. 5575/1947.

Circulară

către toate oficiile parohiale și protopopești din Eparhie

In urma intervenției care s'a făcut din partea Episcopiei, pentru a lămurii situația hârtiilor de Stat proprietatea Episcopiei, parohiilor și preoților, On. Minister ne-a comunicat următoarele:

„Ca urmare la adresa Dvs. Nr. 4133/1947, înregistrată la Minister la Nr. 39000/1947, Vă facem cunoscut, că adresa Dvs. a fost trimisă Ministerului Finanțelor, Direcțiunea generală a Datoriei Publice, spre a studia cuprinsul său și a Vă comunica rezultatul direct Dvs. Director indescifrabil, p. subdirector A. Carabeș ss.“

Răspunsul Onor. Minister îl comunicăm tuturor spre luare la cunoștință.

Cluj, din ședința Consiliului eparhial dela 17 Septembrie 1947.

p. Episcop secretar eparhial
Dr. V. Sava Prot. stavr. I. Rușdea

Nr. 320/1947.

CONCURS

Pentru ocuparea postului de paroh în parohia vacantă de clasa II, Ampoița, protopopiatul Alba Iulia, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în „Renașterea“.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Salar dela Stat conform pregătirii.

2. Sesiune parohială veche 2 jug. 255 stj., iar din Reforma agrară 25 jug. 1215 stj. în hotarul comunei Vingard.

3. Locuință în natură, pusă la dispoziția preotului de către parohie, în lipsa de case parohiale.

4. Venitele stolare obicinuie în parohie și cari sunt benevole.

Reflecții la acest post își vor înainta, în termenul deschis, cererile legale de concurs, Veneratului Consiliu eparhial din Cluj, iar cu prealabila noastră încuviințare, se vor putea prezenta în parohie spre a liturghisi, predica și a face cunoștință cu enoriașii.

Concurenții vor prezenta actul de învoire dela Prea Sfințitul Episcop, fără de care nu vor fi lăsați în parohie.

Alba Iulia, la 5 Iulie 1947.

Oficiul protopopesesc în înțelegere cu consiliul parohial din Ampoița.

Alexandru Baba
protopop-vicar.

Nr. 4355/1947. Aprobât.

Cluj din ședința Consiliului eparhial dela 9 Iulie 1947.

NICOLAE

Episcop

C. Hașcău

secretar eparhial

Tipografia Eparhiei ortodoxe române, Cluj